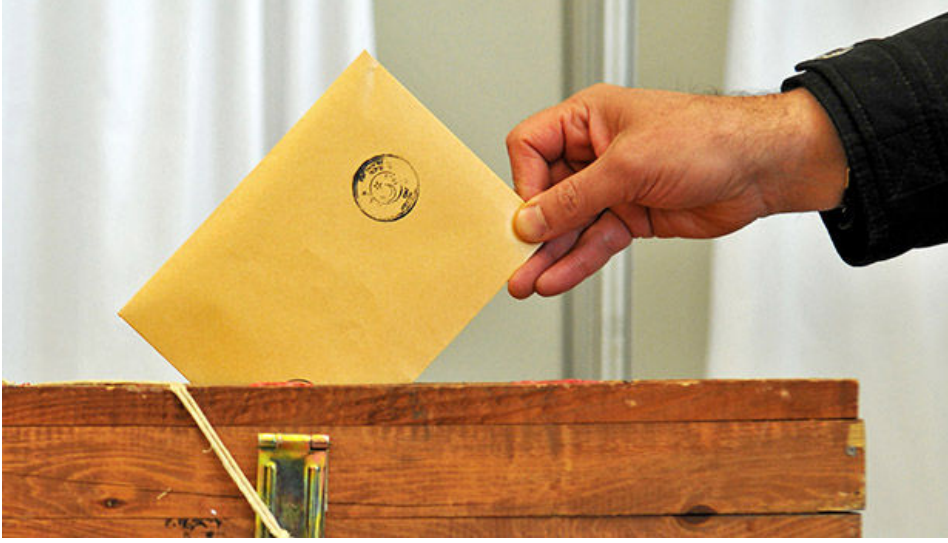

Birinci AK Parti ama kazanan MHP

EGE Bölgesi'nin İzmir hariç, 7 ilindeki (İzmir'deki tablo, seçim analiz dizisinin 3 büyük kent bölümünde değerlendirilmiştir) seçim sonuçları AK Parti'nin kaybeden, MHP'nin kazanan, CHP ve HDP'nin ise yükselen partiler olduğu yönündeki gözlemi öne çıkarıyor.

AK Parti, bölgenin tamamında değişen oranlarda oy kaybetti. Bu oy kaybı AK Parti'nin bölgedeki 5 ilde (Uşak, Manisa, Denizli, Aydın, Kütahya) birer milletvekilliği kaybetmesine yol açtı. CHP'nin bölgedeki oylarında 2011'e göre mütevazı bir artış oldu. Sadece iki ilde (Uşak ve Kütahya) dört yıl önceki oyunun yaklaşık 2 bin altına düştü. Diğer illerde mevcut milletvekili sayısını koruyan CHP, Denizli ve Aydın'da ise atağa geçti ve vekil sayısını birer arttırdı. Kütahya'dan bu kez de vekil çıkartamadı. MHP, 7 ilde de oy sayısını arttırdı (Sadece Aydın'da oy oranı yüzde 0.17 düşse de oy sayısı yaklaşık 6500 arttı). Sonucunda 7 ilde de milletvekili çıkarmayı başardı. Uşak'ta oy oranını yüzde 10 arttıran MHP, bir milletvekilliğini AK Parti'den aldı. HDP ise 'Türkiyelileşme hamlesi'ne sandıktan 'destek' gördü. HDP İzmir'den Meclis'e giden 2 vekili dışında Ege'den eli boş dönse de, oy sayısını arttırmayı başardı.

O olmadan oldu

UŞAK'ta 7 Haziran'da AK Parti birinci çıksa da seçimin kazananı MHP oldu. AK Parti'nin bir milletvekilini MHP'ye kaptırdığı kentte, oylarını yaklaşık yüzde 2 düşüren CHP de bir milletvekili çıkardı. Seçimlerin en dikkat çeken adaylardan biri olan ve 10 Kasım'da gazeteye verdiği 'Olmasaydı da olurduk' ilanıyla tepki çeken iç mimar Eyüp Gökhan Özekin'e seçmen sıcak bakmadı. Son üç dönemdir Uşak'tan iki milletvekili çıkaran AK Parti, bu kez ikinci sıra adayı Özekin'in seçilememesiyle kan kaybı yaşadı. Geçen dönem yüzde 49.85'lik oy oranına sahip olan AK Parti, bu seçimde 38.31'e düştü. AK Parti'nin ikinci sıradan gösterdiği, partililerin 'ithal aday' dediği, Ankara'da yaşayan Eyüp Gökhan Özekin'in ilgi görmemesi seçim sonuçlarını etkileyen faktörler arasında sıralandı. Bu seçimde oy oranını yüzde 28.23'e düşüren CHP, geçen seçime göre yaklaşık bin oy kaybetti. Geçen seçimde bir milletvekili çıkartan CHP, yine tek vekille seçimi tamamladı.

MHP ONUNLA OLDU

MHP'nin oylarını arttırmasında eski Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz etkili oldu. Ekonomideki gidişle ilgili açıklamaları yüzünden Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ile anlaşmazlık yaşamaya günden gelen Yılmaz, 16 yıldır kentte sıfır çeken MHP'nin vekil hasretine son verdi. Geçen seçimde yüzde 16.38'lik oy alan MHP, bu kez oylarını 27.65'e kadar yükseltti. Yılmaz'ın Uşaklı olması, seçim döneminin dışında da halkla temas kurması, diğer adaylardan daha sıcak karşılanmasına neden oldu. Bu da sandığa yansdı. Yavuz KUŞDEMİR / UŞAK

Oylar kurda, vekiller AK Parti'ye

AFYONKARAHİSAR'daki milletvekili dağılımı bir önceki seçime göre değişmedi, AK Parti 3, MHP ve CHP 1'er milletvekili çıkardı. Ancak AK Parti'nin Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nu memleketi Afyonkarahisar yerine İzmir 2'nci Bölge 1'inci sıradan aday göstermesi oyların düşmesindeki önemli etkenlerin başında gösteriliyor. 2011 seçimlerinde yüzde 60.42 olan AK Parti'nin oyları bu seçimde yüzde 52.69'a geriledi. AK Parti yaklaşık 30 bin oy kaybetse de milletvekili sayısı değişmedi. Birinci sıradaki Halil Ürün dışında gösterilen adayların parti teşkilatı ve kamuoyu tarafından bilinmemesi oy kaybına neden oldu. AK Parti'nin kaybettiği oyların tamamına yakını ise MHP'ye gitti.

Bir önceki seçimde 79 bin oy alan MHP, 2'nci vekili kazanamadı ama oyunu 109 bine yükseltti. Bu açıdan seçimin kazananı MHP olarak değerlendirildi. CHP'de ise tablo bir önceki seçime göre neredeyse değişiklik göstermedi. 2011 seçimlerinde 70 bine yakın oy alan CHP'nin bu seçimdeki oyu 73 bine yaklaştı. Milliyetçi ve muhafazakâr yapıyla tanınan Afyonkarahisar'da seçimin dikkati çeken tarafı HDP oldu. Cumhurbaşkanlığı seçiminde Selahattin Demirtaş'a 5 bin 474 oy çıkan Afyonkarahisar'da HDP bu seçimde 4 bin 607 oy aldı. Onur BAYRAM / AFYONKARAHİSAR

AK Parti ve CHP'den MHP'ye kayma

KÜTAHYA'da seçim sonucunda sürpriz yaşanmadı. AK Parti 3, MHP 1 milletvekili çıkardı. Kütahya'da 2011 seçimlerinde 5 olan

milletvekili sayısı nüfus azlığı nedeniyle 4'e indi. Geçen seçimlerde Kütahya'da 4 milletvekilini AK Parti, 1 milletvekilini de MHP kazanmıştı. Bu seçimde Kütahya'nın eksilen milletvekili AK Parti'den gitti. AK Parti 7 Haziran 2015 seçimlerinde oyları düşmesine karşın 4 milletvekilinden 3'ünü kazandı, 1 milletvekili ise yine Alim Işık'la MHP'nin oldu. Kütahya'da milletvekili çıkarması beklenen CHP'nin oyları ise 2011 seçimlerine göre yaklaşık yarım puan düştü. Umduğu oyu alamayan CHP Kütahya'da milletvekili çıkaramadı. Kütahya'da AK Parti'nin kaybı 10 puana yaklaşırken, MHP'nin kazancı da 10 puan dolayında oldu. AK Parti'den kayan oylar MHP'ye gitti ama ilin milletvekili sayısının azalması bu partinin yine 1 milletvekili çıkarmasına neden oldu. AK Parti ve CHP'de oyların düşmesindeki en büyük etken milletvekili adayı olarak gösterilen isimlerdi. Parti tabanı, yapılan anket ve temayül yoklamalarına rağmen genel merkezin kendi belirlediği isimleri aday yapmasına tepki gösterdi. Gerek AK Parti gerekse de CHP tabanının bir kısmı milletvekili sıralamasına tepki olarak oylarını MHP'ye yönlendirdi. Oğuzhan KILIÇ / KÜTAHYA

Portakallı sosyal belediye fark yarattı

AYDIN'da, AK Parti 2 milletvekilini Meclis'e gönderdi. CHP 3 olan vekil sayısını 25'inci dönemde 4'e çıkardı ve kentte birinci parti oldu. Yerel seçimlerde büyükşehir statüsüne geçen Aydın'da, yüzde 43'lük oranla Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen CHP'li Özlem Çerçioğlu, yaptığı sosyal belediyecilikle partisini güçlendirerek milletvekili sayısının artmasında pay sahibi oldu. Genel seçimlerin arifesinde kışın üreticinin elinde kalan portakalları alarak vatandaşa ücretsiz dağıtan, hem üreticiyi hem de tüketiciyi sevindiren Çerçioğlu, geçtiğimiz günlerde büyükşehir bünyesine kazandırdığı 65 toplu taşıma otobüsünü de ilçelere dağıttı, yolcu taşıma seferlerini ise tanıtım amaçlı bir süre ücretsiz yaptı. Çerçioğlu bu hamlesiyle takdir aldı. Çerçioğlu'nun yaptığı sosyal belediyecilik çalışmaları genel seçime yansdı. CHP'nin 2011'de aldığı 240 bin oy, yaklaşık 30 bin artarak 271 bine ulaştı. CHP'nin oylarını arttırmasında, çiftçiye mazotu 1.5 liraya verecekleri vaadinin de etkili olduğu kaydedildi. AK Parti ise bu seçimde kan kaybetti, milletvekili sayısı 3'ten 2'ye indi. MHP yine 1 milletvekili çıkardı. AK Parti'nin Aydın'dan doğu kökenli seçmenin ilgisini çekmek için aday gösterdiği Şanlıurfa Milletvekili Zeynep Karahan Uslu yaptığı çalışmalara rağmen seçilemedi. Burhan CEYHAR / AYDIN

Kazanan da kaybeden de 'aday'dan

MUĞLA'da geçen seçimlerde olduğu gibi CHP 3, AK Parti 2, MHP 1 milletvekili çıkardı. Doğu kökenli seçmenlerin tercihleriyle HDP oylarını 30 bine yükseltti. 2011'de 173 bin oy alan AK Parti'nin bu kez 152 bine düşmesi hayal kırıklığına neden oldu. AK Parti Muğla birinci sıra milletvekili adayı turizmci Hasan Özyer'in Fethiye'de, ikinci sıra adayı müteahhit Hasan Kökten'in ise Milas'ta halk tarafından benimsenmemesinin, partinin oylarının düşmesinde en büyük etken olduğu belirtiliyor. MHP bir önceki seçime göre oylarını arttırdı. CHP'nin ise oy oranı düşse de oy sayısı arttı. AK Parti'nin bir kısım oyu MHP'ye kaydı. CHP'de birinci sıradan milletvekili seçilen avukat Akın Üstündağ ile mevcut milletvekilleri Nurettin Demir ve Ömer Süha Aldan'ın etkin çalışmaları partinin başarısında rol oynadı. Cavit AKGÜN / MUĞLA

AKP'nin varoş oylarını HDP süpürdü

MANİSA'da partilerin iddialı girdiği bu seçimin 'kazananı' olmadı. TBMM'ye milletvekili gönderen 3 partide de hiçbir sevinç yaşanmazken AK Parti 4, CHP 3, MHP 2 milletvekili ile yetindi. 2011'de 10 milletvekili çıkaran Manisa'da AK Parti'den 5, CHP'den 3 ve MHP'den ise 2 milletvekili Meclis'e gitmişti. Seçimlerden önce AK Parti Manisa'da 5 milletvekilini hedeflerken, CHP ve MHP birinci parti olacaklarını iddia ediyordu. AK Parti Türkiye genelinde olduğu gibi Manisa'da da oy kaybetti. Önseçime giden CHP'de mevcut milletvekillere Sakine Öz 6'ncı sıraya, Hasan Ören 8'inci sıraya düştü. 2011'de kontenjandan gelen Özgür Özel, önseçimde birinci sıraya yükselince CHP de oyunu arttırdı. 2011'deki oylarını yerel seçimlerde 354 bine yükselterek Manisa Büyükşehir Belediyesi'ni Cengiz Ergün ile kazanan MHP, bu kez 213 binde kaldı. Manisa'dan 4 milletvekili çıkarmayı bekleyen MHP'liler, 2 milletvekili ile hayal kırıklığına uğradı. Seçimin sevineni vekil çıkartamamasına rağmen HDP oldu. Daha önce varoşlarda birinci olan AK Parti'nin oylarının tamamına yakınına aldı. Manisa'daki sonucu, 'ürünün para etmemesi, üreticinin borçlu olması, esnafın işinden memnun olmaması, iktidarın yıpranması, doğu illerinden göç' etkiledi. Mehmed Hakkı ÖZBAYIR / MANİSA

Bu kez CHP için öttü

DENİZLİ'de seçimin kazananı oy oranını yüzde 31.23'ten yüzde 34.98'e çıkartan CHP oldu. CHP ayrıca milletvekili sayısını da bir arttırdı. AK Parti ile arasındaki makas iyice daraldı. MHP ve HDP ise oylarını düşük oranlarda da olsa arttırdıkları için genel seçimden kârlı çıkan partiler oldu. Seçimin kaybedeni ise AK Parti... Oyları 7 puan düşen AK Parti, bir milletvekilini kaybetti. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin yoğun seçim kampanyası, devlet ve çoğunluğu AK Partili belediyelerin yoğun desteği, seçimlere bir hafta kala açıklanan 250 lira taksitle 25 bin konut projesine rağmen; AK Parti Denizli'de istediği sonucu alamadı. Denizli'de AK Parti'nin 2011 genel seçimlerinde yüzde 46.62 olan oy oranı yüzde 39.83'e düştü. CHP oylarını yüzde 31.23'ten yüzde 34.98'e, MHP 16.93'ten yüzde 18.19'a yükseltti. 2011 seçimlerinde bağımsız adayla yaklaşık 5 bin oy alan, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Selahattin Demirtaş'la oylarını 18 bin 680'e çıkaran HDP, 24 bin 711 oy aldı. HDP, oy oranını 3.86'ya yükseltti.

1500 lira, 2 maaş ikramiye Denizli'de sonucu etkileyen faktörler: Çözüm Süreci'nin milliyetçi camiada yarattığı tepki.

Bir sanayi şehri olan Denizli'de CHP'nin asgari ücreti 1500 lira yapma ve emekliye iki maaş ikramiye vaadi.

Büyükşehir Yasası'yla tüm ilçeleri büyükşehir belediyesine bağlanan Denizli'de özellikle ilçelerde su, kanalizasyon hizmetlerindeki şikâyetler, belediyelerin vergi ve ücretleri aşırı arttırması.

17-25 Aralık operasyonları ile dört bakanın yolsuzluk dosyalarının Yüce Divan'a gönderilmemesi.

Ayrıca, AK Parti'nin temayül yoklaması, sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınmasına rağmen aday listesinde özellikle seçilecek isimlerde değişiklik yapmaması ve 2011 kadrosuyla seçimlere gitmesinin düşük de olsa oy kaybında etkili olduğu kaydedildi.

CHP'de birinci sıra adayı Melike Basmacı ve üçüncü sıra adayı Gülizar Biçer Karaca, Denizli'nin iki kadın milletvekili oldu. Osman Nuri BOYACI / DENİZLİ